

Kontakty z Mediami i
Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 35/19

Luksemburg, 19 marca 2019 r.

Wyrok w sprawie C-444/17
Préfet des Pyrénées-Orientales / Abdelaziz Arib

Granice wewnętrznej danego państwa członkowskiego, na której przywrócono kontrole graniczne, nie można traktować jak granicę zewnętrzną w rozumieniu dyrektywy w sprawie powrotów

Abdelaziz Arib, posiadający obywatelstwo marokańskie, został poddany, na pokładzie autokaru z Maroka, kontroli na terytorium Francji w pobliżu granicy lądowej pomiędzy Francją i Hiszpanią. Zastosowano już wobec niego wcześniej środek w postaci wydalenia z terytorium Francji. Ponieważ A. Arib był podejrzany o nielegalny wjazd na terytorium Francji, został on zatrzymany, a préfet des Pyrénées-Orientales (prefekt departamentu Pireneje Wschodnie, Francja) wydał wobec niego zarządzenie zobowiązujące go do opuszczenia terytorium Francji i nakazał umieszczenie go w ośrodku detencyjnym. Tribunal de grande instance de Montpellier (sąd okręgowy w Montpellier, Francja) uchylił to zarządzenie o zatrzymaniu. Cour d'appel de Montpellier (sąd apelacyjny w Montpellier) utrzymał w mocy orzeczenie sądu pierwszej instancji, a prefekt wniósł skargę kasacyjną do Cour de cassation (sądu kasacyjnego, Francja).

Zasada swobodnego przepływu osób w obrębie strefy Schengen sprowadza się do braku kontroli granicznej na granicach wewnętrznych osób przekraczających granice wewnętrzne pomiędzy państwami członkowskimi. Wspomnianej kontroli dokonano w czerwcu 2016 r., w okresie tymczasowego przywrócenia we Francji kontroli granicznej na granicach wewnętrznych. Ze względu bowiem na poważne zagrożenie dla porządku publicznego lub bezpieczeństwa wewnętrznego Francja ogłosiła stan wyjątkowy i przywróciła kontrole na granicach wewnętrznych zgodnie z przepisami kodeksu granicznego Schengen¹.

W tej sytuacji Cour de cassation zauważyła, że dyrektywa w sprawie powrotów² między innymi umożliwia państwu członkowskiemu niestosowanie przewidzianej przez tę dyrektywę procedury powrotu wobec obywateli państw trzecich, w przypadku gdy podlegają oni zakazowi wjazdu lub zostali zatrzymani, lub ujęci w związku z nielegalnym przekraczaniem zewnętrznej granicy państwa członkowskiego i nie otrzymali następnie zezwolenia na pobyt lub prawa pobytu w tym państwie członkowskiemu.

Sąd ów zwrócił się Trybunału Sprawiedliwości z pytaniem, czy granicę wewnętrzną, na której przywrócono kontrolę graniczną, można zrównać, w rozumieniu wspomnianej dyrektywy, z granicą zewnętrzną i czy w konsekwencji Francja może zdecydować o niestosowaniu ustanowionej w tej dyrektywie procedury powrotu wobec A. Ariba.

W ogłoszonym dzisiaj wyroku Trybunał przypomniał najpierw, że A. Arib, posiadający obywatelstwo marokańskie, nie był adresatem decyzji w sprawie zakazu wjazdu na terytorium Francji, ale został poddany kontroli przez organy francuskie w bezpośrednim sąsiedztwie granicy francusko-hiszpańskiej, po tym jak kontrole graniczne na tej granicy zostały przywrócone na podstawie art. 25 kodeksu granicznego Schengen, i w wyniku tej kontroli został zatrzymany ze

¹ Rozporządzenie (UE) 2016/399 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie unijnego kodeksu zasad regulujących przepływ osób przez granice (kodeks graniczny Schengen) (Dz.U. 2016, L 77, s. 1).

² Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/115/WE z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie wspólnych norm i procedur stosowanych przez państwa członkowskie w odniesieniu do powrotów nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich (Dz.U. 2008, L 348, s. 98).

względu na podejrzenie popełnienia przez niego występku w postaci nielegalnego wjazdu na terytorium Francji.

Zdaniem Trybunału należy ustalić, czy obywatel państwa trzeciego, który przebywa na terytorium państwa członkowskiego nielegalnie i który został zatrzymany w bezpośrednim sąsiedztwie granicy wewnętrznej tego państwa członkowskiego, jest objęty przewidzianym wyjątkiem od stosowania dyrektywy w sprawie powrotów, gdy dane państwo członkowskie przywróciło na podstawie art. 25 kodeksu granicznego Schengen kontrole graniczne na tej granicy.

Trybunał przypomniał, że zgodnie z jego orzecznictwem dyrektywę w sprawie powrotów należy interpretować w ten sposób, że nie umożliwia ona państwom członkowskim wyłączenia nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich z zakresu stosowania owej dyrektywy jedynie ze względu na ich nielegalny wjazd przez granicę wewnętrzną. Ponadto w ocenie Trybunału przywrócenie przez państwo członkowskie kontroli granicznej na swoich granicach wewnętrznych nie może zmienić tego wniosku. W tym względzie Trybunał stwierdził w szczególności, że w świetle celu realizowanego przez dyrektywę w sprawie powrotów nie należy rozróżniać sytuacji obywatela państwa trzeciego nielegalnie przebywającego w danym państwie członkowskim i zatrzymanego w bezpośrednim sąsiedztwie granicy wewnętrznej w zależności od tego, czy przywrócono kontrole graniczne na wspomnianej granicy, czy też nie.

Trybunał zauważył następnie, iż z kodeksu granicznego Schengen wynika, że granica wewnętrzna, na której dane państwo członkowskie przywróciło kontrole graniczne, nie jest równoważna z granicą zewnętrzną w rozumieniu tego kodeksu. Otóż zgodnie z kodeksem granicznym Schengen pojęcia „granicy wewnętrznej” i „granicy zewnętrznej” wzajemnie się wykluczają. Kodeks ów stanowi jedynie, że w przypadku przywrócenia przez dane państwo członkowskie kontroli granicznej na granicach wewnętrznych odpowiednio stosuje się jedynie stosowne przepisy wskazanego kodeksu dotyczące granic zewnętrznych. **Trybunał orzekł więc, że samo brzmienie kodeksu granicznego Schengen stoi na przeszkodzie temu, aby granicę wewnętrzną, na której przywrócono kontrole graniczne, traktować jak granicę zewnętrzną.**

Trybunał stwierdził, że przewidziany w dyrektywie w sprawie powrotów wyjątek od stosowania procedury powrotu nie dotyczy przypadku obywatela państwa trzeciego zatrzymanego w bezpośrednim sąsiedztwie granicy wewnętrznej danego państwa członkowskiego i nielegalnie przebywającego na terytorium tego państwa, nawet gdy to państwo członkowskie przywróciło kontrolę graniczną na tej granicy ze względu na zaistnienie poważnego zagrożenia dla porządku publicznego lub bezpieczeństwa wewnętrznego wspomnianego państwa członkowskiego.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106